

легшити досягнення цілей організації з найменшими витратами на створення і функціонування самої системи.

Література:

1. Семанюк В.З. Формування інформації для ухвалення управлінських рішень // Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України/Матеріали міжн. н/п конференції, 21-22 листопада 2007 року. – Тернопіль: ТНЕУ – С.364-366.
2. Атамас П.Й. Управлінський облік: Навч. посібник. – Д.-К., 2006. – 440 с.
3. Гнилицька Л. Прийняття управлінських рішень на основі обліку інформації системи «директ-костинг» // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 3.
4. Нападовська Л. Управлінський облік: суть, значення і рекомендації по його використанню в практичній діяльності вітчизняних підприємств // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 8-9. – С.50-62.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Семанюк В.З.

*Іванцюк Михайло,
студент групи. РКзм-52*

РОЛЬ ПРИБУТКУ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Одержання високих фінансових результатів є головною метою діяльності кожного господарюючого суб'єкта. У фінансових результатах знаходять пряме відображення всі сторони діяльності: рівень його технології та організації виробництва, ефективність, державне регулювання розвитку певної галузі.

Фінансовий результат, за умови його позитивного значення, є джерелом платежів до бюджету, а також розширеного відтворювання виробництва. При його допомозі створюється стимул для підвищення ефективності діяльності підприємства.

За ринкових умов суттєво зростає роль і значення фінансових результатів в розвитку підприємства, докорінно змінюється як порядок,

так і обґрунтованість їх визначення як в системі фінансового, так і в системі внутрішньогосподарського обліку.

Основною метою діяльності підприємств усіх форм власності незалежно від галузевої належності, виду діяльності та інших чинників є отримання доходів у розмірі, достатньому для покриття витрат і подальшого розвитку виробництва. Проте, сучасні умови господарювання та стан економіки України зумовлюють поступове зменшення кількості прибуткових підприємств і відповідно, збільшення збиткових. Причинами цього є порушення пропорцій у розвитку промисловості та сільського господарства, зниження купівельної спроможності споживачів, підвищення податкового тиску, недоліки у проведенні приватизації державних підприємств, земельної реформи та інше. Проте підприємства самостійно шукають вихід із кризового становища з метою підвищення платоспроможності, конкурентоздатності власної продукції та покращення фінансового стану.

Для ефективного управління діяльністю підприємства керівники, власники, менеджери та інші управлінці повинні мати інформацію, яка відповідає їх потребам. Формування такої достовірної, точної, оперативної та повної інформації відбувається за допомогою системи фінансового обліку. Оскільки доходи та особливо фінансові результати відображають всі сторони виробничої та господарської діяльності, вони потребують особливої уваги в системі обліку. Це пов'язано з тим, що саме від фінансових результатів підприємства, від визначення основного показника – прибутку залежить подальше майбутнє існування суб'єкта господарювання.

Проведені вітчизняні наукові дослідження не в повній мірі враховують особливості сучасного стану реформування фінансового обліку стосовно засад національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО)), зокрема П(С)БО, якими регламентуються правила ведення обліку доходів і витрат та визначення фінансового результату діяльності підприємства.

На підприємстві основним узагальнюючим показником фінансових результатів господарської діяльності є прибуток. Порядок використання прибутку визначає власник (власники) підприємства або уповноважений ним орган згідно з Статутом підприємства.

Чистий прибуток одержаний товариством як результат його господарської діяльності після сплати податків до бюджету, а також інших платежів, спрямовується на виплату дивідендів учасникам товариства в розмірі, обумовленому зборами учасників товариства.

Фінансові результати діяльності підприємства характеризуються сумою отриманого прибутку і рівнем рентабельності.

Прибуток – це важливий узагальнюючий показник оцінки ефективності функціонування кожного суб'єкта господарської діяльності, оскільки саме в прибутку акумулюються результати всіх сторін діяльності: виробництво і реалізація, якість і асортимент, ефективність використання виробничих ресурсів і собівартість.

Чистий прибуток є кінцевим результатом діяльності підприємства. Він складається з прибутку від продажу товарної продукції (виконання робіт, надання послуг), прибутків (збитків) від іншої діяльності, сальдо операційних доходів.

В умовах переходу до ринку підприємства намагаються всіляко збільшувати прибуток, що досить часто пов'язано з негативними явищами. Деякі підприємства обрали спосіб одержання прибутку здебільшого шляхом не вигідних для споживачів змін поставки продукції або матеріальних ресурсів, структурних зрушень у випуску продукції, підвищення цін.

Сутність прибутку повніше виявляється через функції, які він виконує. Прибуток є головною метою діяльності підприємця (фірми): чим більший обсяг прибутку, який отримує підприємець (фірма), тим ефективніша робота підприємства (підприємця), повніше реалізується мета підприємницької діяльності. Отже, однією з функцій прибутку є те, що прибуток є показником оцінки діяльності підприємства (фірми). У Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» зазначається, що на всіх підприємствах основним узагальнюючим показником фінансових результатів господарської діяльності є прибуток.

Другою функцією прибутку є регулювання розподілу ресурсів між суб'єктами підприємництва, галузями і сферами виробництва. Підприємці прагнуть одержати прибуток і уникнути збитків. Кожен з них намагається вкласти свої капітали туди, де є можливість одержати найвищі прибутки.

Прибуток виконує і стимулюючу функцію. Саме прибуток, його очікування змушує підприємця (фірму) здійснювати нововведення, які сприяють зменшенню витрат виробництва.

Прибуток є власністю підприємця, який авансував капітал для його одержання. Виходячи з цього власник капіталу, що приніс прибуток, визначає і напрямки використання прибутку. Це положення зафіксовано і законодавчими актами. [4]

Для оцінки інтенсивності та ефективності виробництва використовують також показники рентабельності. Вони повніше, а ніж прибуток, характеризують кінцеві результати діяльності, оскільки їх величина показує співвідношення прибутку з наявними або використаними ресурсами.

Рентабельність як показник дає уявлення про достатність (недостатність) прибутку порівняно з іншими окремими величинами, які впливають на виробництво, реалізацію і взагалі на фінансово-господарську діяльність підприємства. При визначенні показника рентабельності прибуток (у чисельнику) співвідноситься з чинниками, які мають найбільший вплив на його отримання. Рентабельність продажу показує, скільки прибутку приносить кожна гривня обсягів реалізації. Її ще називають маржею прибутку. Дану «маржу» як правило, визначають окремо за кожним видом діяльності або за кожною групою реалізованої продукції.

Загалом рентабельністю називають будь-який показник, при обчисленні якого в чисельнику записують величину прибутку. В знаменнику можуть бути різні чинники, які так чи інакше впливають на прибуток або, навпаки, залежать від нього. Кожен з цих показників має важливе значення в процесі аналізу фінансового стану підприємства.

Список використаних джерел:

1. Атамас П.Й. *Управлінський облік: навчальний посібник* / П.Й. Атамас. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.
2. *Аудит і ревізія підприємницької діяльності: навчальний посібник* / Ф.Ф. Бутинець та ін. [За ред. професора Ф.Ф. Бутинця]. – Житомир: ПП Рута, 2001. – 412 с.
3. Семенов Г.А. *Фінансове управління і планування на підприємствах: навч. пос.* / Г.А. Семенов. – К.: ЦУЛ, 2007. – 432 с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Данилюк І. В.